

Leidžia Spaudos b-vė
„Sviesa“

Redakcijos ir Administracijos
adresas:

„LIETUVIS BRAZIL.“

Rua Bandeirantes, 92
(Bom Retiro)

Caixa postal, 1764.

S. Paulo.

LIETUVIS

BRAZILIJOS

JORNAL LITHUANO

Atsk. numeris 300 reis

Prenumeratos kainas:

Brazilijoje metams—10\$000

pusei — 6\$000 atskiriems

mėnesiams po 1\$000

Užsienin: metams — 20\$000

pusei metų 12\$000.

Redaguoja

L. Gaigalas.

4-ti METAI.

SÃO PAULO, 1932 m. Spalio - Outubro mėn. 8 d.

NR. 40 (198)

Dvylika metų.

Spalio 9 dieną sukanka lygiai dvylika metų, kaip tikroji Lietuvos sostinė — Vilnius vergauja svetimiems. Tai liūdesio, susikaupimo ir gedulo diena. Ta dieną netik Lietuvoje, bet ir visuoje pasaulyje krautuose, kur tik yra tikrųjų lietuvių tautos vaikų, bus tiškai paminita.

Dvylika metų, kai grobioniškas Lenkijos aras turi pavergęs savo naguo se trečiajame mūsų valstybei teritorijos dalį, su jos žirdimi Viliumi.

Ši skaudžiausioji mūsų tautos žaizda yra jaučiama kiekvieno susipratusio lietuviu. Kiekvienais metais, su skaudančia žirdimi ir liūdesiu minim šitą mūsų tautai padarytą skriaudą. Bet pasaulio galūnėms negirdi Lietuvos tautos balsą. Jiems mažai rūpi, kad mes nukriausti, nes mes esame silpni ir jėga negalime priversti žiūrėti teisės ir teisingumo.

Per dvylika metų, mes nei valandėlei, nei minutėlei neužmiršom tos skriaudos. Kiekvienais metais spalio 9-ją mes minime ir liūdimė netekę savo tautos židinio Vilniaus. Bet ar kas mūsų raudas girdi?

Per dvylika metų mūsų šauksmai, mūsų raudos, mūsų liūdesys buvo tik balsas šaukiantis tiruose.

Liūdina ir skaudu! Bet, ka, mes turime daryti? Ar nutylėti ir amžinai įsivadėti savo teisi ir Vilnių? Ne! To nekadės nebūsi! Lietuvių tauta tol kovos, tol sieks švenčiausią savo teisių, kol jai pasiekis!

Mūsų raudų nieks negirdi, bet mes neprivalamo nusigąsti ir nusiminti. Mūsų tautai tik lieka spalio 9 sios minėjimo gairės ir kovos už Vilnių linkę pasukti į kitą pusę. Mes privalamo netik gedulo šydu apsidengę rodyti pasauliui savo nusiminimą ir raudas, bet susikaupinti ir pasirūpiti dideliems ir kilniems žygiams. Mes netuščiais žodžiais privalamo siekti savo tautos teisių, bet kietu darbu ir tvirtu pasiryžimu.

Mūsų neskaitytina tauta privalo būti stipri ir tvirta tauta. O kad ji būtų stipri, ji privalo būti vieninga. Tautos vienybę išlaiko atskiri žmonės — jos vaikai.

Mes Brazilijos lietuviai taip pat esame lietuvių tautos vaikai. Mes taip pat esame tos pačios tautos kūno dalis, todėl ir mums Lietuvos reikalai privalo nemaziau rūpėti, kaip ir mūsų tautiečiams gyvenantiems Lietuvoje.

Kad visa lietuvių tauta būtų stipri ir vieninga, mes taip pat privalamo tą tautos vienybę sąmoningai tarpusavy išlaikyti. Mes taip pat, nežiūrint visų sunkumų ir kliūčių privalamo dirbti kilnų tautos stiprinimo darbą.

Kiekvienas mūsų tarpusavy nesugyvenimas ir nesantaika savaime ardo mūsų tautos vienybę ir tuo pačiu silpnina jos jėgas.

Mūsų šauksmas ir reikalavimai tik tada pasiekis pasaulio valdovų ausis, kai mes busim visais atžvilgiais, visuoje pasaulyje krautuose, vieningi ir stiprūs savo viduje ir, kaip nepelnamumai su drąsa ir pasiryžimu kovosim už savo švenčiausias teises.

Mums reikalinga kovoti ne tuščiais žodžiais, oet kilniais ir garbingais darbais, kurie sustiprintų mūsų tautą, ku-

Kronika.

Auksas Santa Casai.

Visas auksas, kuris buvo sanpau dečių suaukotas laike revoliucijos São Paulo gerovei, Federalės vyriasybės įsakymu, dovanotas Santa Casai de Misericordia, São Paulo mieste.

Santos uostas vėl atidaromas.

Nuo 4 dienos spalio m. Santos uostas vėl atidaromas, brazilų ir svetimsių laivų judėjimui.

Baisus sprogimas.

4 d. Šio mėn. São Paulo, mieste gyventojai apie antrą valandą nakties buvo prikelti iš miego baisaus sproginio, kuris įvyko Villa Marianos miesto daly, Manoel de Nobrego gatvėje. Tenai buvo soviamų sandelis, kuris ir sprogo dėl nežinomų priežasčių. Sprogo sunkios orlaivių bombos. Nuostolių padaryta daug, bet žmonių gyvybių ne prisieina apgalvestauti. Sužeisti buvę sargyboje penki kariai ir užmušta apie 30 mūšių, kurie kaip tik tuo laiku netoli ganėsi.

Bonai — Teisėti pinigai.

Iš federalinės valdžios gautos patvirtinimas, kad išleisti laike revoliucijos laikini pinigai „bonai“, turi būti laikinai teisėtai pinigais ženklais ir jų kursavimas yra priverstinas, kol nebus pakeisti. Tai gi nieks negali atsisakyti priminti esamų dabar apyvartoje bonų, kol jie bus išimti iš apyvartos.

Ir taip kartais atsitinka.

Močia. Jei kitur gerai padaroma, tai pas mus mokiėčius vis prašantina.

Aną sekmadiinį, nežiūrint to, kad uždrausta visoki pasilinksminimai ir sueigos, įvyko Padre Raposo, 119 pas ples Baz... taip sakant šeimyninis klumpis sušėnimas. Kavalierių pr sirinko įvairaus plauko ir gan apšėnai, nors plūių buvo tik kelios. Šoko, liuksminos bet, kad jį kalakutas, ta raitėji atvykusi visus išvaikė.

Minėtos p-lės Bar... kaipo šeiminkės savo mylimas svetelius išlydėjo

rie mus tampriai suartintų viens su kitu, duotų progos parodyti pasauliui mūsų tautos vidinį susipratimą ir vieningumą.

Bereikalingos rėtenas, neapykanta, viens kitu nepasitikėjimas, tarpusavy nesugyvenimas, tik rodo mūsų silpnumą ir pakrikimą atitolindami nuo sostinės Vilniaus atvadavimo.

Ši liūdesio, susikaupimo diena te paskatina mus prie kilnaus ir vieningo tautos stiprinimo darbo, te priduo da mums daugiau jėgų naujoms garbin goms kovoms ir neužgestamo mūsų tautos obalsio „Mes be Vilniaus nenu rimsim“, siekimas tebuna įrodytas ne vien tik žodžiais, bet darbais ir tvirtu pasiryžimu.

R. Kymantas.

Visų lietuvių žiniai!

VILNIAUS PAGROBIMU SUKAKTUVIU PAMINĖJIMAS

įvyks spalio mėn. 9 dieną sekmadienį, tuoj po pamaldų, šv. Antano bažnyčioje salėje.

Programoje: prakalbos, vaidinimai, dainos, deklamacijos ir t. t. lėjimas visiems laisvas.

Visi, kam skauda ši mūsų tautos žaizda, mūsų brolių vilniečių vargas, prašomi kuo skaitlingiau atsilankyti.

Liet. S-gos Brazilijos
Valdyba.

namo, bet kadangi tų svetelių buvo, taip sakant perteklius, tai įvyko mažas nesusipratimas — susipešė. Ir kam daugiausia kliuvo? — Ogi gražuolėms, kurių viena ir labai nukentėjo.

Nors žmonių patarlė sako: kieno griekas — to ir „pakuta“, bet visgi, sesutės, negražu save statyti pajuokai.

Matęs.

Pavirdingos vestuvės.

Bom Retiro. Spalio mėn. 1 d. r. Bandeirantes, 92 (lietuvių nemų salėje) įvyko lietuviu X. vestuvės, kuriose dalyvavo apie 70 svečių. Nežiūrint to, kad savo svečiams priimti, jaunavedžių buvo paruošta gana apšėnai įvairaus patiekalų, vestuvės praėjo labai gražiai — pavyzdingiausioje tvarkoje. Reikia džiaugtis, kad mūs lietuviai tokiose iškilmingose pramuose moka gražiai ir tvarkingai pasirodyti.

Svetys.

Ar ilgai dar taip bus?

Antradienį spalio mėn. 4. d. Freguezia do O priemiesty policija suėmė dar du komunistu Estavam Kanaco ir Paulo Ferencu, kuriuos vietos brazilų laikrašėiai komentuoja esant lietuviams.

Nors gal jie ir ne lietuviai, nors gali būti tik lietuvo piliečiai, bet visgi tatau eina mūsų kolonijos sąskaiton, kas bebėjo nedaro mums nei garbės nei naudos.

Tai gi ar ne laikas būtų brangus tautai, susiprasti, mesti tą betikslį ir kenksmingą politikavimą, kuris veda mus prie pražuties ir duoda progos visų pamaėgas ant mūsų galvų lieti.

UKININKAMS ŽINOTINA.

Kas įterosuojasi lietuvių žemės ūkio kolonijos Brazilijoje steigimo klausimu, informacijų tuo reikalu gali gauti kas šeštadienis 5-6 val. vakaro r. Bandeirantes, 92 (Lietuvių name) Lietuvių Ūkininkų Brazilijoje D-jos „Grūdas“ valdyboje. Tuo laiku įvyksta tos d-jos valdybos posėdžiai.

D-jos „Grūdas“ Valdyba.

PASALYJ

Koėčia Chilės konstitucija.

Santiago. Ministerių kabinetas įnešė projektą pakeitimui Chilės respublikos konstitucijos. Sudarytame naujos konstitucijos projekte norima žymiai pakeisti 58 paragrafas, kuriame bus svaržytos politinės organizacijos.

Kinijoje vėl pilietinis karas.

Pranešama iš Fatcheu, rad provincijoje Fukiea prasidėjo ginkluoti susiremimai tarp Fukiea gubernatoriaus Fangucheutau ir Tchiang-Kou Aunai generolo karnuonių. Generalas Tchiang Kou-Aunai buvo su savo kuriuomene pasiūstas Fukien gubernatoriui į pagelbą kovai su komunistais, bet susipyko ir pradėjo tarpusavy kovoti. Kinijoje tas ne naujėna.

Subiednėjo.

Surinktomis amerikos ekonomisto John Flynn'o žiniomis, žinomas milijonierius Rokfeleris esąs irgi dėl pasaulinio krizio nukentėjęs. Iš šimto milijonų dolerių, kuriuos jis turėjęs 1929 metais, jam vos belikę 30 milijonų.

„Cap Arcona“ ištyko nelaimė.

Hamburgas. 7 Milžiniškas vokiečių transatlantinis laivas „Cap Arcona“ netoli Hamburgo juroje susidūrė su prancūzų laivu „Agenagem“. „Cap Arcona“, smarkiai nukentėjo, nugabenta į Curhaven doką remontuoti.

Pranesimas.

Laivų agentura, J. Frizzo & Co. r. Mauė 207 praneša, kad laivai į Europą jau padėjo kursuoti.

Norintieji važuoti į Lietuvą prašomi užėiti gavimui reikalingų informacijų.

Mikas Novedęs.

Patikimiausias patarėjas yra

mūsų

Bankas

Lietuvių skyrius

visad pasiruošęs jums padėti žodžiu ir darbu

APLANKYK SAVO TAUTIETI

ŠIAME BANKE

BANCO GERMANICO

Rua Alvares Ponteado 17, kortė Rua Quitanda.

A. Petruičio atviras laiškas i visuomene.

Dedame, A. Petruičiui prašant, be jokių komentary.

Redakcija.

Neveltui sakoma: jeigu nori susipykti, pagelbėk bėdoje, t. y. paskolink pinigų. Ir, jeigu nenori būti biauriansiu būdu apšmeižtas, nebeprašyk skolos. Paprašysi pavalis tavo apmėty iš visų pakampių!

Štai pavyzdys: jau kelintame «L. Aido Br.» numery eina šinteriomas «atlyginimas» mano adresu. Tokių žmonių ir nekaltiu, nes aš kanas visuomet būna piktas. Net ir sotas vilkas šuns ar geriuo nepuola, — visai kas kita, jei susitinka aškanas būdamas. Tas pats su Uekui ir Dutkui: nes tai yra žmonės, kurie ne savus rūbus dėvi, nei rabino nei popo. Žinoma, geriau būtų, jei vienas jų batų siūtų o kitas bandedros klijuotų ant degtukų dežučių. Tu rėtų bent sočiai ką pavalgyti, nereiktų

kitus žmones pūsti. Spaustuvėle judviejų išmintinai nebegali nebekalbant apie skolas, kurių niekad niekam ne gražius.

Nors už procentus Uekus buvo apsiėmęs mano sluvyklos skelbimus visus metus dėti, bet po dviejų mėnesių jau pažado nebeterėjo, turėjau mokėti po 25\$000!

Uekus tuomet kaip lapė šokinėjo aplink mano ir A. Petruičius jam buvo geras žmogus. Bet, kai tik užsiminiau apie skolą, Uekus pasijuto karštan vandenių patupdytas. Sumanė kitą papelpelintį mano skelbimų panaudodamas nes klijentus prad'jo siūsti pas italę — siuvėją, kuris Uekui mokėjo po 20\$ nuo kiekvieno klijento užsakymų. Tai Uekui rodos net nepanašų į aferizaną! Tai p. tyres, atėmiau savo skelbimą iš Uekaus. Keršydami su Dutkui palėdo prieš mane šmeižtus, norėdami pagazdinti. Tuo tikslu daoda niekam vertus vekselius, nes žirantas jokio turto neturi, o spaustuvėlės licitniti taip pat negali, kadaangi Rutkauskienė gal užprotestuoti. Rutkauskienės men galia, nes ir ji ir aš lygiai esame apgauti. Nors Dutkus baigia nešioti dar veisimo kėltas kolnes, šuns balsu staigia ieško damas kito, kas jam kelnes padovanos. Galimas daiktas, kad Juodelis Dutkui kolnes suraukė, gal kada kada putralakės iškėstų pakiaša ar matabišo užfundija,

Kur jaunimas?

(t a s a)

Per balas, purvus klampoja Jokios gėdos neatboja! Kad negražu taip daryti Savo pajuokai statyti — Reiktų turėti galvoj Kad šaly mes svetimoj. Juk brazilai pirštais bado, Mumis žeminaisiais atrado Kad mes niekam nebeverti Vien tik mokam pingą gerti! Vakaruškas tik daryti Viens kitam galvas daužyti. Poliejios centralinė Jau pavirto mūs sostinė; Jei kuris tenai nuvyko Nebeklaus'a kas nutiko Lietuvą tuoj pažino Ir į xadrez pasodino. Ar tu kaltas, ar kas kitas Jau ten vardas užrašytas. Už girtumą už peštynes Šimtai gavo ten nakvines Jiems nū reiso nekainavo Kad būdoje nuvažiavo; Už nakvinių nemokėjo Bet ant cimento gulėjo. Ir daugimie atsitiko Kad be švarkų ten nuvyko Be skribelių ir be batų — Pataisyt savo sveikatą! Vyrai taip daryt paliaukim, Į bedugnę nekeliukim! Tad iš miego mes pabuskim Visi vieną dūdą pūskim. Meskim biaurų papratimą Kurs mums rodo pražuvimą, Atsiminkim ką mes darom: Save gėdos maišan varom!

Beto šmeižiam mes kitus Susipratusių draugus, Per mus jie negal gyvuoti: Tur is gėdos raudonuoti. Kuris tik gėdą išmano Kratos vards «lituano» Sakos rūsas arba lenkas Nes jau mūsų vardas menkas Kurį mes patys purvynė Trypiam po padais paminę. Stokim vyrai viens už vieną Rasim būdą mes kasdieną Šalin smurtą nuvaryti Savo vardą pataisyti. Ir paneles čia paliesiu Visas į darbą pakviesiu, Kurios mums padėti gali — Sukurt jaunimo ratelį. Čia ir joms noriu patarti Ir kaltesnes apibarti. Daug pažistu aš panelių, Kurios čia kreiviu keliu: Jaunų dienų nebrangina, Savo garbę pažemina, Jaunystės šviesos nemato Dulkes gerti apspirato, Armonikai čirškiant tripti Už vaikino išikibti, Ar jis blaivus arba girtas Kad tik vyras būtų tvirtas! Nors ir šokti nemokėtu Bet kad smarkiai sukt galėtu, Sukaitusios mūs paneles Tripia valsus ir polkes Armonika nenulyta. Dolkių stulpai ankštin kila Nors vėlyba valanda, Atsidūsti nēr kada... (B. D.)

nes Dutkus susiugo Jodelio liga. Dutkus žino, kodėl Jodelį pavariau, nes ligapirščiams mano dirbtuvė vietos negali būti, vienok jis loja mano adresu, it tas šunytis svetimą kaulą grauždamas. Iš Petruičio daugiau kaulo nebesitikėk, nes su tokiais valkatomis — aferistais kaip Dutkus, Juodelis ir Pranasis man visai nepakeliut: tokių sau pannašiu aferistų kitur pasieškotit. Jūs džiaugiatės aš negalėjus paskolintų pinigų: Uekui 975\$000 ir Dutkui 348\$ — begauti, — aš tuos pinigūs laikau iš unanę pavogtais. Tačiau tų pinigų aš

nekirsiu, kad prieš mane nerašytumėt; — rašykite kiek tik norite, jei is to jums yra nauda. Prie progos ir aš galėsiu Dutkui priminti apie gyvą brandos «atestatą», apie Ukmernęgės manufaktūros krautuvės biznį, apie padirbtus P. Svirskio parasus ir kitką. Juk tavo, Dutkau, motina ir dabar Lietuvoj tebevyerklia del ta vo «gražių dabeilių»... Man žinoma, kaip Uekaus mag retizuoti pirštukai iš svetimos kišenės «isprašo» po 50\$000... São Paulo, 1932 m. rugsėjo 27 d. A. Petruičius.

Ekspedicija i Amazonos kraštą.

A. M.

Nuotykių romanas.

(tąsa XII.)

Jam labai rūpėjo šiu dviejų indijonų pasilikimas, kai tuo tarpu kiti buvo išbėgę.

Tuo tarpu miss Astoraitė palapinėje karšta šneka. Ir ji pati dabar pamatė, jog jos sumanytas baigsis katastrofiškai. Jos apytikriais išskaičiavimais ligi tariamos aikšmenanų gyvenamos vietos dar buvo 1000 kilometrų kelio. Su išvargusia ekspedicija toki kelią nebėbuvo galima nueiti. — „Nėra jokios vilties taip suvykti“, pasakė ji rodydama į žemėlapi ant mažo išnarstomo staluko, apšviesto acetylene lempute. Kiti tik linktelėjo, lyg jau senai tai žinoje.

„Brangioli miss Astorairė“, pastebėjo d'Andrada. Aš tamstai į tai nurodinėjau nesuskaitomą daugybę sykių. Tamsta vis nenorėjai tikėti. Aš vis kartojau, kad norimą vietą mes tegali me pasiekti tik plaukdami rytiniu Paranaatingos įtaku. Tamsta mane išjuokė.“

„Jei aš būčiau išėjusi su savo tėvyinės žmonėmis“, atkirto miss šaltai, „senai jau būčiau vietoje.“

D'Andrada patraukė peičiais: „Tai tik žodžiai. Mes turime veikti. Nebegalima nė manyti apie serros pasisekimą dabartinėmis jėgomis. Mums reikia polsio ir gero maisto.“

„Tat labai aiški!“ atsakė miss

Astoraitė, kuriai, kaip ir visom moteriškėms, viskas aiški, kas ką tik pasako. „Kamc mes galime tai gauti?“ „Aš pasitarsiu su tamsdvien nambigurasais“, atsakė d'Andrada ir išėjo iš palapinės. Po pusvalandžio jis grįžo su smulkiiausiais kello nurodymais. Tik jam tai davė ne nambigurasai, bet Meškutis nepiešu bloknote. Jo planas buvo toks: nieko nelankant pasukti į vakarus ir esamam trijų dienos žygių atstume Caatingo miške prie kempų sukratoti įrengti stovyklą ir sandėlių lėktuvai. Gerose ganyklose gyvuliai galėsių atsigausti. „Toliau indjonai siūtė“, tęsė d'Andrada „maždaug 40 kilometrų pločio mišku ruožu eiti ligi tik vietinliams indjonams težinomo São Manoelio įtako, čia vėl pasilsėti ir pradėti žygį ligi Kanus“.

Miss Astoraitė atsidūso lengviau ir sutiko to plano laikytis; kiti jos palydovai taip pat pritarė.

Kai kurie gyvulių varytojai pajuto gedą, — gal ir baimę negauti pažadėto aukšto atlyginimo, — atėjo į miss Astoraitės palapinę atsiprašyti ir pareiškė, kad savo draugą Benito Tomarą taip sumušė, kad ji reikėsia neštie nešti. Kitą rytą vos saulė kilo pro serros viršūnes, jau mažytis karavanas žygiavo į vakarus. Prieky pėsčia ejo miss Astoraitė pasiramščiodama šontas medžio ietim. Paskui jos ejo eilė su rūbų, vais-

tų, optikos instrumentų ir neliečiamos maisto atsargos nešalniais, kuriuose buvo 100 kondensuoto pieno dėžučių ir statinėle romo. Trečią dieną bežygiuojant į São Manoel kilo mažas nuotykiškas palyginti su kitais, kuriuos teko ekspedicijai pakelti. Tačiau vis tik jis dvim žmonėm sudarė didelio rūpestio. Tie žmonės buvo Meškutis ir miss Astoraitė. Po n.otyki del kašmano, stovykloj prie balo Meškutis santykiai su gyvulių varytojais taip passtrėjo, jog jis tur jo nuo jų šalintis, norėdamas išvengti bet kokių nemalonumų. Išvykstant Meškutis su savo mulu buvo pastatytas kolonos priešaky, tuoj paskui miss Astoraitės, Bolso ir Renedy. Ta tariama pirmenybė gyvulių varytojų tarpe sukėlė dar daugiau nepasitenkinimo prieš Meškutį. Tačiau atmindami karčias pamokas, tekinios keiksmiais, Miss Astoraitė, anksčiau neskyrusi Meškutis iš viso gyvulių varytojų būrio, neskyrė ir jį dabar. Tris dienas žygiuodama vos kelių žingsnių atstume nuo jo uė žodžiu nepriminė apie nuotyki prie balos; tokies progos vengė ir pats Meškutis; pagaliao, tokia progą ne tikėtai susidarė.

Kolonos prieky draugo su Meškutiu bėgo ir jo Pongo. Šuo tai išbėgavo toli priekin, tai vėl grįždavo, landė po miške tankmę. Vieną kartą jis iššoko iš paparčių tankmės, bet ne toks linksmas, kaip visados: visados išdidžiai stacion aussy, buvo priglaustos prie galvos lyg strėlė iš saikodo šoko jis prie Meškutis ir galilai cypdamas vnyiojos apie jo kojas. Visa ekspedicija buvo pratusi į linksmą atbėgant matyti, todėl dabartinis šuns elgesys labai nustebino visus ir privertė sustoti.

„Ką tu ten radai, Pongo?“ klausė išsigandęs Meškutis ir glostė jo galvą. Šuo pašoko, galilai sustaugė ir galva parodė ta linkme, iš kurios ką tik atbėgo. Meškutis pašoko ir sekė paskui šunį, nepastebėdamas, kad paskui jį seka miss Astoraitė, d'Andrada ir Robby. Šuo pasiūtaušęs sustojo prie vieno išvirtusio fikuso. Meškutis pabadė su šontos fikuso krūme ir ištraukė rausvai rudą kaspiną. „Cur.mba... tai suruku?“ paklausė miss Astoraitė greit prišėkdama, „krūmų baisybė, baisioji gyvatė?“ „Taip“, atsakė Meškutis ir smaigu pasmeigė paliai kaklą atkastą gyvatės galvą. Visi pamatė beveik trijų metrų ilgio jau nebe gyvą baisyšios gyvatės kūną.

„Vargšas Pongo“ ištare Meškutis ir pasilenkęs spaudė šuns galvą prie savo veido. „Tu padarė gerą darbą, bet ir pats nukentėjai. Šuo visu kūnu drebėdamas ižtelėjo jo skruostą ir galilai užgė.“

„Mes turim jį gelbėti, aš turiu vaistų!“ ausuko miss Astoraitė ir greit nubėgo prie mulo, ant kurio buvo sukrauta žygio vaistinė. Po kelių minučių ji grįžo nešina nedidele bonkute ir įkėkecinu švirktu. „Aš jau senai koresponduoju Dr. Brazil, vyriausioju Butamano gydytoju“, pasakė ji. „Ar tamsta žinai São Paulo gyvatyną? Jis savo serumu tūkstantiems žmonių išgelbėjo gyvybę. Paguldyk šunį, taip — dabar išašete praskusk plaukus ant kaklo. Taip gerai! Suruku yra lachos rūšies, todėl jį serumas antibuthropicum turi padėti. Gal būt, dar ne vėlu nes man būtų labai galima mano išgelbėtojo“. Ir miss Astoraitė išvirktė šuniui po oda vaistus. (B. D.)

Moterų skyrius.

P. Čemarkienė.

Konspektivė santvarka pas kaitos „Namų ruošė“ skaitytos š. m. rugsėjo mėn. 25 d. lietuvių namo „Liet. Mot. Br.“ draugijos visuotinam narių susirinkime.

Namų ruošė.

Yra sakoma: „Žmona laiko tris kampus namo, o vyras tik vieną.“ To užginčyti negalima, nes dauguma žino tokių atsitikimų, kur vyras girtuoklis, ištvirkėlis, ar kitoks nenormalus nesu geba išlaikyti ne to vieno namo kampe.

Tuo kart vieną moteris didvyriškai rūpiasi šeimos auklėjimu, jos iš laikynu ir ūkiu vedimu.

Išžiūrėjus ir įsigilinus į namų ruošės darbą, tenka pasakyti, kad tai labai nedėkingas, sunkus ir niekad nebaigiamas darbas; savo vienodumu džiovinas smegenis ir vargina kūną.

Bet moteris iš prigimties kantri ir ištverminga. Kartą sukūrusi šeimą, plūša dirba jos gerovei. Ir koks didis jos pasišventimas, ištvermingumas!

Paimekime pavyzdžių moterį gyvenantią keletą dešimčių metų atgal. (Čia kalbu apie lietuvių ūkininkę moterį) Kiek tai įvairių darbų ji turėdavo atlikti! Gaidystė; kelti gaminti pusryčius, pavaldinti šeimyną, pašerti gyvulius ir paukščius, dirbti kartu su vyras sunkius lauko darbus, o sugrįžus perpiešti ar vakarėnė: skalbti, siūti, lopyti, ar verpti, austi... Žodžiu, atlikti šimtus stambesnių ir smulkesnių darbų, kad aprūpintų, patenkintų savo šeimą. Be materialio aprūpinimo, lietuvi moteriai rūpėjo ir moralis aprūpinimas. Visą tai darė moteris nei va landėlei neatsitraukdama nuo savo kasdienių darbų. Sulyginus anų laikų moters namų ruošę su šiu dienų, beveik neramie skirtumo.

Tiesa, dabar galdynė naujų išradimų ypač mieste patobulinsiu rankų darbą ir jį palengvinsiu. Dabartinė

moteris neverpia, neaudžia, nesūva rakuais, nes viską tai atlieka mašina daug greičiau ir pigiau. Bet toji pati mašina atitraukė moterį nuo namų, šeimos ir jos laimės. Kadangi moteris darba dirba pigiau, o prie to ir sąžiningiau už vyrą, tad ji dažniau gauna darbą negu jos vyras. Na o namai be šeiminių — apsaugok Viešpatie! Moteris sugrįžusi iš fabriko turi pagaminti valgyti šeimynai, jos svarą užlaikyti, viską sutvarkyti ir t.t.

Dar daugelis neišmanėlių vyrų pajaukia ir piktinasi, kad namuose nepakankamai svaru, kad šeiminiškė apat barščius ir kopūstų nieko daugiau nemoka pagaminti. Gal išdalies tai ir tiegia, bet smarkti už tai moterį negalima. Po sunkaus fabriko darbo, moteriai rūpi ramus poilsis, o kartais truksta toji sritį atitinkamų žinių.

Žinoma, neturint supratimo apie namų ruošės darbus, daug klaidų padaro, kurios kenkia jos šeimyninei laimei. Labai klaidinga yra nuomonė, kad, toki darbai reikalingi tik toms moterims kurios lieka pačios šeiminiškėmis. Namų ruošės darbai praveria žinoti kiek vieno luomo material be skirtumo. Mokėjimas gerai virti ir tvarkyti tik daug sumažina bereikalingų išlaidų. Gera šeiminiškė viską pagamina pigiau ir skaniai; neprityrusi daug produktų sugadina ir naudos neturi. Nejaunus vyras pradeda tyčiotis iš žmonos, prikažioti jai jos nesugebėjimus, na ir prasi deda pykimas, barmiai, kurių vaisiai susikrauna vieno ir kito širdyje. — dažniausiai suardydami šeimyninius santykius.

Daugybė tokių nelaimingų šeimynų randaime ir mūsų lietuviuose šeimynose. Mat dauguma mūsų moterų gyvena dar anų laikų tamsiu gyvenimu, to paties mokydamos ir savo jaunus dukteris. Duktė išaugusi irgi ne geriau gyvena, nes taip mokė pati nedaug raktanti ją motina. Tokia jauna mergaitė ar išėjusi tarnauti, ar susikūrusi šeimą daugybę pasityčiojimų įgirsta nes ištiko nieko nemoka lyg mažas vaikas.

Ji nenusimano nei apie svečių prie-

Padėka.

Bom Retiro Vysk. Valančiaus lietuvių pr. mokyklos vardu tariu širdinga ačiū p. J. Januškienei, paaukavusiai mokyklos knygynui šias knygas:

1. Lietuvos istoria. Alekšos.
2. Gamtos pradžiūmokslis. J. Barono.
3. Vaikų darželis J. Damijonaičio
4. Zoologijos vadovėlis, M. Stankievičiaus.
5. Dievo galybė,
6. Skaityk
7. Pasaka. L. Tolstojaus.

Mokytoja.

PADĖKA.

V. Anastasio Dr. J. Basanavičiaus v. lietuvių mokykl. betoriams mokiniam už mokslų užsimokėti aukavo:

- V. Eidrigėvičius 3\$000
- Al. Adomavičius 1\$000
- T. Mažeika 3\$000
- O. Gaigė 3-000

Aukavusiejiems Tėvų k tas vaikų ir jų tėvelių dardu tariu širdingą ačiū!

T. Komitetas.

miną, jų valšinimą, kas tinka paduoti ant stalo, kas netinka, kokio tvarko, kiek viso to gaminti, virti, nes neturi jokio supratimo apie proporcingumą. Tokiai šeiminiškėi tikri kryžiaus keliai Moters — motuos pareiga yra suteikti savo dukrai tvirtą būtinųjų žinių; įprauti ją prie pamėgimo tvarkos, švaros, darbštumo, nes ten kur nešvaros būtas, nešvari šeiminiškė, ten nešvarios kalbos ir brutalūs pasielgimai, — naikina viską.

Švarus kūnas, švarūs rūbai, nėra prabanga — tai mūsų sveikata, laimė ir turtas!

Darbščios moters būtas nors nepaprastaisiais baldais apstatytas, bet malonus, jaukus. Kiekvienas daiktas padėtas, pastatytas atydziai su skoniu, visur pavyzdinga tvarka, švarumas; na ir pati šeiminiškė linksmas, patenkinta.

(b. d.)

SPORTAS

J — kis.

Apie futbolą.

(tąsa).

Be to kiekvienas žaidėjas turj mokėti mikiškai valdyti sviedinį, dažniausiai esti, kad sviedinys valdo žaidėjas, o ne jis sviedinį. Be to kiekvienas futbolininkas turj mokėti norėti laimėjimo.

Kiekvienas žaidėjas turj visada atminti, kad futbolas yra bendrinis žaidimas. Kad tas kolektyvas aiškėtėje yra vienas vienetas, susijungęs tampių ryšių, idėja ir tai idėjai laimėt — nugalėt savo priešą. Komandos psichinis ryšys vaidina svarbų vaidmenį, kuris duoda laimėjimų ir, jam nesant pralaimėjimų.

Tą ryšj turi visos geros komandos. Tų komandų žaidėjai niekad nedarydavo vienas antram jokių pastabų, nors kartais atsitikdavo ir didelių klaidų. Vieną antrą griežtesnę pastabą pareiškus, žaidėjas išsibloško ir padaro tikra spraga, kurią priešas suvokdamas stengias išnaudoti. Dažnai atsitinka, kad komanda turi puikų žaidėją, bet tas geriausias žaidėjas rėksnys, mįgsta duoti rungtyniu metu šturksčias pastabas ir net nusikeikti nors aikštė pilna publikos. Tai toks žaidėjas beabėjo pats blogiausias. Nes jis ardo tą kolektyvo ryšj. Visi tur būt turėjo progos pastebėti, kad haramas atliekes kojį darbą išsibloško ir jau savo užduotį atlieka joje ne blogiau, tai jokiū būdu ne geriau. Užnot piktų pastabų, kurios niekad neduos teigiamų vaisių, vertėtų pasakyti: vyručiai, pasitenkim! ir tikrai tie žodžiai sustiprins pasiryžimą, o žaidimas eis sklandžiau.

(b. d.)

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laišakai:

Pierre Saby, J. Muralis, L. Valbys V. Liubčikas, J. Avlasevičius, D. Kudokas, Pr. Ur iežas, Br. Purvinis, Gudlinuskams, Ant. Katalis ir Alb. Daunys (labai skubus).

St. Vancovičius.

Kada kvėpia sienas

(tąsa)

Zosė visą naktj neraniai laukė, bet Vladio sulaukti negalėjo. Jis kaž kodėl tą naktj neatėjo.

— Argi jis neatėis? — galvojo Zosė ir nuo šio klausimv ją visą šurpas nukrėtė.

— Ir kodėl gi jis neatėina? Gal susirgo, gal kas pas jį iš svečių atvažiavo? — vėl neraniai, pati save klausdavo. Susirgti jis, rodos taip staigiai negalėjo. Juk ji matė, kaip jis vakar ant bėrio parėjo į lauką. Svečių pas jį neikuomet neatvažiudavo, o be to šiandien dar ir šokia diena.

— O gal kur išėo? — bet kaip jis kur galėjo eiti jai nepasakęs.

Ji neraniai vartėsi ant šieno ir pati nežinojo kur rasti atsakymą. Jai neraniai plakė širdis, kankino liūdnos mintys ir visai ne mėtėgas.

— Jaugi jis mano pameš? — klausė pati savęs — och, aš nelaiminga! Bet ne, jis dabar manęs nepames. Jis... jis dabar nevali pamesti... Ir vėl jai pinėsi šimtai kankinančių minčių ir širdj draskė neapsakomas skausmas. Ji norėjo verkti... Verkti su gal'ionis ašaromis, verkti tol kol iki sočiai atsiverks, bet ko ji verkė? Juk tik vienas, naktj jis neatėjo. Gal tam buvo priežastis. Taip, ryt jis būtinai atėis pas ją ir pasakys kodėl šian die nebuvu.

— Kokia aš kvaila! — stebėjosi ji pati savimi. — Juk jis taip mane

myli!... Jis sakė, kad ves mane... Taip, jis daug kartų tai sakė... Ryt jis atėis ir pasakys, kada bus mudvieju vestuvės.

Ji nurimo ir prieš pat aušra užmigo.

Bet Vladas daugiau neatėjo.

Sekmadienio vakaras. Sodžiaus jaunimas nerimauja. Vos tik suteimo ir Juškaus seklyčioj pilna prisirinko jaunų vyrų ir mergalių — skaisčių kaip mo gražuolių.

Kampe ne savo balsu sustaugė armonika. Ji savo nepaprastai graudžiu balsu dabar ėypė ir staugė, lyg noridama po savo drebančiu tonu paslėpti visą seklyčioj viešpataujančių triukšmą; linksmą juoką, smarkų kojį trepsėjimą ir žmonių balsus. Ji šiandien grėžie nepaprastai — gal todėl, kad jau keletas sekmdienio vakarų praėjo, kaip ji ne buvo Vladio rankuose.

Dabar Vladas ją tūpė iš visų jėgų, tai per sieksnį ištempdamas, tai vėl į vietą suglaudams. Jis atrodė kaž kodėl, nepaprastai linksmas. Skambiu balsu pritariavo skardiams armonikos tonams. Jaunimas šoko visu smarkumu.

Ir jaunimo šiandien buvo: visi vyrai ir visos merginos, tik vienos Zosės nesimatė. Kodėl gi ji neatėjo?.. Tai žinojo tik vienas Vladas.

— Kodėl šiandien Vladas toks linksmas? — stebėjosi mergos.

— Tur būt paskutinj sekmdienj linksmuinas.

— Visi kalba, kad jis mano vėsti Janulaičio Zosę. —

— Bet jos čia nematyti.

— Tur būt gėdinasi ateiti, mat visi juokiasi ir tyčiojasi.

Vladas ją kalbų negirdėjo — jis dar smarkiu griežė.

Staiga jis pamatė priemenėje kiemo tai geltonus plaukus, dvi liūdnas, kaip nakties žvaigždutės akis.

— Tai ji — sudrebėjo Vladas ir ko jai dabar čia reikia?

Ji į vidų nėjo, tik jė priemenės liūdnomis akimis sekė, viduje besilinksminantj jaunimą.

Vladas staiga sustojo priežės; padėjo armonika į šalį, nusiltojętė rausta kakta ir pėnėms vieną iš draugų už rankos išėo į priemenę.

Zosė stipriai iškišo į jo ranką ir drebedama vos ištarė:

— Vladi!..

Jis ją žiauriai pastūmė į kerte ir nieko nesakęs, su draugu ėjo Juškaus pirkion.

Nustmta Zosė atsiliejo sienos Jai rodėsi, kad Vladio stunterėjimas buvo panašus į griaustinio trenkimo. Jai akys darėsi tamsu į visa drebėjo jė baimės ir susijaudinimo. Ji pati negalėjo suvokti kas su ja darėsi.

Jis ją atstumė... bet už ką? Už ką jis ją taip begėdiškai paniekino.

Iš jps akų papludo skausmo ašaros. Ji tyliai verkė, bet jos verkiančios nieks nematė. Ji nieko negirdėo ir nematė, tik retkarčiais jos klausas pasiekdavo, iš pirkios degtinės stiklinukų skambėjimas.

— Jis ten — galvojo Zosė — jis dabar vėl geria... O Dieve! kokia aš nelaiminga!

Į pirkios durys pasivėrė ir iš jos išėjo girtas Vladas. Jis ėjo sviruoda-

mas į kiemą. Zosė tyliai jį pasivijo ir tarė:

— Vladi!.. Ką tudarai?.. — Ko tau čia reikia? — subliovė girtas Vladas.

— Oi, Vladi! jaugi tu manęs nemylji, jaugi tu užmiršai ką sakei ir ką žadėjai? Kambėjo verkdama Zosė.

— Eik... eik šalin... — vos stenėjo Vladas.

— Bet Vladi!..

— Man nereikia tavęs, eik... — Ar taip Vladi? Ar jau dabar tau aš nereikalinga? Dabar, kada tau atidaviau viską; savo širdį, savo sielą ir net... net savo garbę! Ar dabar jau aš tau nemėli ir nereikalinga? Vladi, tu mane amžinai pražūdė! Tu išjuokiai paniekina! ir dabar žiauriai atstumi. Dabar, kada aš nieko daugiau pasauli neturiu. Oi, Vladi!.. Vladi!..

Ir ji apsiliejo graudžiomis ašaromis.

Vladas nieko nenorėjo girdėti, matyti, nei suprasti. Jis kiemo tvoros laikydamsis nužingsniavo tolyn.

* * *

Lindnai ir tyliai, kaip šošėlis, slinko šlapias ir nykus rudo. Po jo praėjo šalta ir žiauri žiema, su savo biauromis pūgomis, ligi tvoru aukštumo pūsynuiais ir negalėstiniais speigais.

Po žiemos atėo linksmas pavasaris. Linksmas, kaip vyturėlio giesnė, kaip žavingoji muzika, kaip jauna širdis...

Linksmas tai buvo pavasaris. Linksmas, žavingas ir viliojantis, pilnas naujos gyvybės ir džiaugsmo.

(b. d.)

Svarbus Pra nešimas.

Šiuo pranešame mūsų gerb. skaitytojams ir šiaip lietuvių visuomenai, kad netrukus pradėsime šimame laikrašty spausdinti didelį (daugiau kaip 20.000 žodžių) A. Majaus sudarytą portugaliskai - lietuvišką žodyną. To žodyno reikšmė mūsų kultūriškame gyvenime labai svarbi, tiek jau pramokusiems portugalų kalbos ir norintiems naudotis vietiniu spausdintu žodžiu, tiek norintiems tos kalbos pramokti.

Cia norime patarti mūsų skaitytojams, kad nepraleistų nė vieno „Liet. Braz.“ numerio kai prasidės žodyno spausdinimas, ir nusipirkę didesnę sąsiuvinį jame klijuotų to žodyno iškarpas. Tuo būdu kiekvienas šio laikraščio skaitytojas, be atskirų išlaidų, galės sau įsigyti pilną žodyną.

„Liet. Braz.“ Redakcija.

Prisiekusis Ver tėjas.

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip v.a. kontraktus, visokius liadījumus ir t. t.

Paruošia įvairius popierius įvairiuose atsitikimuose: pilietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32.
Tel. — 2-6393

LIET. „BRAZ.“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėje,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėje Mokoje,

patintojus visuose miesto rajonuose ir „Liet. Braz.“ redakcijoje visomis dienomis.

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)

Priima: vidurinių, veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val vakar. susikalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETINGA
37-a salas 8-9. T4-0715.

Vokiečių fotografijų įstaiga „BERNARDO“ įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srityje. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n.103)
São Paulo.

PIGIAUSIAS IR GREICIAUSIAS susisiekimasis tik agencija

„HAMBURGO“

Laivokortės, vyzos į visas šalis. Parūpinama šamados iš Europos į Braziliją. Par duodama žemė sklypais ir alkeriais mieste ir provincijoje.

Sąžiningas ir greitas patarnavimas visomis informacijomis. Interiore atsakinėjame ir raštu.

São Paulo, L-go S-ta Ephigenia 13.
Tel. 4-1152. Caixa postal 3272.

Atidaryta kasdien nuo 8 - 6½ v. v. Šventad. uždaryta.

Kalba lietuviškai.

JURIDINĖ ADVOKACIJOS KONTORA.

Advokatas, prisiekusis vertėjas ir teisinis patarėjas visokiais reikalais.

A. V. & ORSINI

Daroma: naturalizacijos ir pilietybės dokumentai, chanaados vidaus pasai, kademetes, vedybės dokumentai, rašoma įvairūs prašymai ir tarpininkaujama visose teisimo, bei valdžios įstaigose.

Kainos prieinamos.

Priėmimo valandos 8 — 12 ir 13 — 18 vv

RUA LIBERO BADARÓ 8 sobr. 2º andar — sala 12.

Prancūzu Navigacijos Kompanija

SUD ATLANTIQUE — CHARGEURS REUNIS.

Išėjimas greitųjų laivų.

IŠ SANTOS | PIETUS

IŠ SANTOS | EUROPA

Massilia — S. A.	19 Spalių	Belle Isle — — —	24 Rugsėjo
Groix — — — — —	27 Spalių	Lipari — — — — —	21 Spalio
Atlantique — — — — —	(do Rio) 30 Spalių	Massilia — S. A.	28 „ „
Kerguelen — — — — —	13 Lapkr	Atlantique (do Rio)	8 Lapkričio
		Groix — — — — —	14 „ „

Daroma šamados iš Lietuvos 3 kl. paprasta, 3 kl. su kabina ir 3 kl. pagerinta.

AGENTAI:

S. PAULO

SANTOS

Cia Comercial e Maritima
Praça Ramos de Azevedo 9.

Cia Chargeurs Reunis
Rua 15 de Novembro, 186.

VILNIUS = mūsų širdis

„GUIA CONSULAR“

(Konsularinis Tarpininkavimas)

L. JUCEWICZ & S. LEFORE

Įvairūs prašymai, vertimai, Vedybu dokumentai, Tarpininkavimai valdžios ir policijos įstaigose, Mokesčiai ir paluosavimai, Šamados, Kadernetos iš policijos, Įvairios informacijos ir t. t.

Išpildoma greitai, ir pigiai.

Vienintele įstaiga turinti plačius santykius su spauda, valdžios ir policijos įstaigomis etc.

(Laivokarėtu neparduodamo

São Paulo

ir tuo reikalu netarpininkaujame).

Largo da Sè, 9 E.

1º Andar, Sala, 1.
(Palacete Rolim) Caixa postal, 3412.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 2 — 6 v. v.

Ladeira Perto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 d Março)

2 andar, salas 4 e 5 Tel. 2-5068 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. app. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v.

Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių

Laboratorija: tyrimas šlapume, kraujo, mikrobu ir t. t...

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą
Pionier — — — — 16. 10. 32
Jos. Charlotto — 1. 11. 32
Persier — — — — 14. 11. 32

Kainos pigios.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampus rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbe teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, sekundieniais tik iki 12 val.

